

ková opatření patří např. stanovení podílu výuky, který musí žáci absolvovat, aby byli klasifikováni. Motivovat žáky ke snižování absencí se školy snaží i individuálními pohovory. Tato opatření však nejsou efektivní – školy nemají nastaveny účinné mechanismy a nepřijímají důsledná a systematická opatření ke snižování absence žáků (nejsou např. podrobně analyzovány příčiny vysoké absence žáků ve vyučování, neprovádí se důkladná kontrola omlouvání absence apod.). Důvodem může být i skutečnost, že důsledný postup vůči absentérům může vést až k vyloučení konkrétního žáka ze vzdělávání, a tedy snižování stavu žáků, což školám přináší organizační i finanční problémy.

Úspěšnější snahy o snižování míry absence byly zjištěny častěji ve čtyřletých oborech vzdělání, naopak opatření škol byla méně účinná u zletilých žáků v nástavbových oborech. Z inspekčních zjištění vyplývá, že ani finanční příspěvek žákům, který je v některých oborech vzdělání poskytován v závislosti mj. na docházce do školy, nemá na snížení míry absence dostatečný vliv.

Dokladem negativního vlivu absencí na výsledky žáků je také skutečnost, že ve školním roce 2016/2017, kdy žáci daných škol skládali maturitní zkoušku, představovaly jejich zameškané hodiny celkem 43,2 % z celkového počtu zameškaných hodin ve sledovaných školách. Z údajů zjištěných při hospitační činnosti vyplývá, že absence žáků při výuce předmětů společné části maturitní zkoušky byla rovněž velmi vysoká. Při výuce českého jazyka dosáhla 33,1 %, v hodinách cizích jazyků 35,9 % a v matematice 33,1 %.

4.1.3 Průběžné výsledky žáků

Základním cílem škol je úspěšné absolvování a ukončení studia žáků, vybavení žáků znalostmi, dovednostmi a kompetencemi pro jejich profesní a osobní život. Škola proto musí systematicky zjišťovat objektivní informace o kvalitě poskytovaného vzdělávání a na jejich základě pak přijímat účinná opatření. Stejně důležitým úkolem je zajistit, aby vzdělávací výsledky žáků odpovídaly požadavkům realizovaných vzdělávacích programů vycházejících z příslušných rámcových vzdělávacích programů (dále i „RVP“), mimo jiné je tedy třeba motivovat žáky k dosahování co nejlepších výsledků podle jejich předpokladů.

Česká školní inspekce v rámci inspekční činnosti mj. zjišťovala podíl žáků hodnocených stupněm „nedostatečný“ v českém jazyce, cizím jazyce nebo matematice na konci předchozího školního roku 2016/2017. Podíl neúspěšných žáků se pohyboval v jednotlivých ročnících zhruba okolo 10 % (13,9 % v 1. ročníku, 11,1 % v 2. ročníku a 10 % ve 3. ročníku). Tento podíl žáků hodnocených stupněm „nedostatečný“ v 1.–3. ročníku byl výrazně nižší než podíl žáků neúspěšných ve společné části maturitní zkoušky ve školním roce 2016/2017 (tzv. čistá neúspěšnost ve sledovaných školách dosáhla 39 %, hrubá neúspěšnost 56 %). Tento zřejmý rozpor významně podporuje tezi, že uvedené školy dostatečně a včas neřeší nedostatky ve znalostech a dovednostech žáků v průběhu vzdělávací dráhy, ale jsou k nim nepřiměřeně benevolentní. Průběžná klasifikace žáků je vzhledem k požadavkům RVP často nadhodnocena. Nedostatky žáků se tak postupně kumulují a v plném rozsahu gradují až v závěru studia při maturitní zkoušce.

Graf 4

Výsledky žáků podle požadavků vzdělávacích programů – podíl škol (v %)

